ادامه از صفحه اول

غفلت دوباره از «آب»

... جز آنکه از میزان مصارف آب کاسته شود.

اما راهبرد اساسی برای کاهش مصرف آب چیست؟ و مهم‌تر آنکه چه کسانی مخاطب اصلی چنین راهبردی قرار می‌گیرند؟ در این زمینه عبارت‌هایی را از این دست زیاد می‌شنویم: «اگر مردم در مصرف آب در منازل صرفه‌جویی کنند، گذار از بحران آب امکان‌پذیر می‌شود» یا «برای کاهش مصرف آب باید در مردم فرهنگ‌سازی شود»؛ اما قبل از فرهنگ‌سازی در مردم باید به این سؤال پاسخ داد که چه چیزی را باید فرهنگ‌سازی کرد؟ در اینکه فرهنگ صرفه‌جویی در مصرف آب باید در جامعه ترویج شود، هیچ‌گونه شکی وجود ندارد؛ اما نکته مهم در اینجاست که در رویارویی با شرایط کنونی منابع آبی کشور صرفه‌جویی مردم برای درمان درد کفایت نمی‌کند.

آنچه بسیار تأثیرگذارتر و بااهمیت‌تر خواهد بود، تغییر در ساختارهای تولید اقتصادی کشور است. تا زمانی که تولید ثروت، معیشت، اشتغال و در نتیجه اقتصاد ما به آب وابستگی زیاد داشته باشد، فقط با صرفه‌جویی مردم مشکل کمبود آب مرتفع نخواهد شد. لازم است که الگوهای رشد اقتصادی در کشور مستقل از مصرف منابع آب شکل بگیرند؛ به‌طوری‌که در عین حفظ رشد اقتصادی تقاضا برای مصرف منابع آب کاهش یابد.

این تغییر رویکرد اقتصادی به سمت مسیر توسعه کم‌آب‌بر، فقط با اصلاح الگوی مصرف مردم اتفاق نمی‌افتد؛ بلکه در سطح وسیع‌تر عزم جزم مسئولان و سیاست‌گذاران را می‌طلبد. تفکر جدایی رشد اقتصادی از مصرف منابع آب باید به صورت یک اصل بنیادین در تمام شئون برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری کشور نهادینه شود و آثار خود را در برنامه‌های اجرائی و سرمایه‌گذاری‌ها متجلی کند. دراین‌صورت در سایه چنین تفکر و منطقی است که تکلیف فرهنگ‌سازی در بین مردم جامعه نیز روشن خواهد شد. برای مثال در برخی از مناطق کشور، مانند دریاچه ارومیه، به منظور کاهش مصرف آب لازم است بخشی از معیشت سنتی مردم از کشاورزی به شغل‌های جایگزینی مانند گردشگری تغییر پیدا کند. دراین‌صورت فرهنگ‌سازی و آموزش مردم به جای تشویق به صرفه‌جویی در مصرف خانگی آب، راه خود را به سمت معیشت جایگزین پیدا می‌کند.

بخش اعظم آب در اقتصاد به مصرف می‌رسد. پیشران‌های اقتصادی مهم‌ترین مؤلفه‌های تعیین‌کننده میزان تقاضا برای مصرف آب هستند. اگر قرار است مردم آموزش ببینند و فرهنگ‌سازی شود، باید به سمت مؤلفه‌های اقتصادی‌ای سوق داده شوند که با اصل توسعه کم‌آب‌بر هماهنگی داشته باشند. به عبارت دیگر هدف از فرهنگ‌سازی باید به‌درستی تبیین شده باشد، در غیراین‌صورت با فعالیت‌های پراکنده‌ای مواجه خواهیم شد که هیچ‌گونه هم‌افزایی و اثربخشی‌ای نخواهند داشت.

*** دانشیار گروه مهندسی منابع آب دانشگاه تربیت مدرس**

ایران و آمریکا در نقطه پرابهام

آمریکا نه‌فقط به تعهدات خود عمل نکرده؛ بلکه تحریم‌های جدیدی وضع کرده و از اقدام نظامی سخن می‌گوید. اینها فاقد منطق و خارج از نرم‌های جهانی است؛ اما نظام بین‌الملل به آن بی‌توجه است. روسیه رسما اعلام کرد حلال مشکلات بقیه نیست. هر کشوری با اینکه به اصول خودش پایبند است؛ اما براساس مقتضیات روز و درنظرگرفتن شرایط و واقعیات نظام بین‌المللی سعی می‌کند منافع متقابل نسبی خود را در مقابل آمریکا حفظ کند.

باید بتوان با درنظرداشتن منافع ملی، آمریکا را به سمت حل‌وفصل مسائل با ایران کشاند. ایران به دلیل فشارهای آمریکا هیچ‌گاه نتوانسته ائتلاف منطقه‌ای برای توسعه و البته ایجاد هم‌گرایی‌های منطقه‌ای ایجاد کند و این شرایط ادامه خواهد داشت؛ چون دیگر کشورها، نسبت خود با آمریکا را تعریف کرده‌اند. اگر فرصتی برای حفظ حیثیت و منافع حیاتی ایران ایجاد شود، نباید از گفت‌وگو با دستور کار مشخص، نگران بود. معنای مذاکره این نیست که حتما توافق حاصل شود. در بسیاری موارد این نتیجه، به مذاق طرفین خوش نمی‌آید؛ اما به‌هرحال گفت‌وگوها را آغاز می‌کنند، نظرات قبلی را تعدیل و نهایتا به یک توافق نسبی منتهی می‌شود. ایران اعلام کرده آماده مذاکره است و البته برجام، نقطه کانونی برای اجرا و سپس ادامه مذاکرات است. آمریکا باید برجام را دوباره بپذیرد. آمریکایی‌ها هم معتقدند که برجام ضعیف بوده و منافع غرب و جامعه بین‌الملل را تأمین نکرده است. دفعه پیش ترامپ از مذاکره بدون قیدوشرط گفته بود؛ اما پمپئو ۱۲ شرط گذاشت. امیدواریم اکنون که همه آنها از مذاکره بدون پیش‌شرط سخن گفته و مسائل تنگه هرمز و منطقه در حال پیچیده‌شدن است، آمریکایی‌ها متوجه باشند که توافق پنج کشور دائم شورای امنیت به‌اضافه آلمان و البته ایران، باید یک مبنای اصولی برای تأمین منافع ایران و غرب باشد.

«شرق» از خلف وعده‌های خودروسازان به مردم گزارش می‌دهد

پیش‌فروش‌های فوری و تحویل‌های غیر فوری

لیلا مرگن: مشتریان سایپا از خلف وعده این شرکت در تحویل خودروهای پیش‌فروش‌شده گله دارند. آنها می‌گویند با وجود این خلف وعده‌ها، سایپا فروش فوری گذاشته و به جای انجام تعهدات قبلی، خودروهای آماده را به بخش پیش‌فروش هدایت می‌کند. مرتضی مصطفوی، کارشناس خودرو، در گفت‌وگو با «شرق»، می‌گوید به دلیل دخالت دولت در صنعت خودروسازی، عملا کسی از مصرف‌کننده حمایت نمی‌کند و مردم دستشان به جایی بند نیست. دولت‌ها به صنعت خودروسازی مثل یک صندوق خوب نگاه می‌کنند. به اعتقاد او، اگر دولت از صنعت خودروسازی کنار رود، مشکلات این صنعت حل خواهد شد. سعید مدنی، مدیرعامل سابق سایپا، نیز اخذ سیاست پیش‌فروش را راهی برای تأمین نقدینگی خودروسازان و رهایی آنها از تنش‌های تحمیل‌شده بر صنعت بر اثر سیاست‌های اقتصادی می‌داند. در این میان، آیا سیاست‌گذاران پاسخ‌گوی حقوق ازدست‌رفته مشتریان هستند؟

مشتریان سایپا می‌گویند این خودروسازی به وعده‌هایش عمل نمی‌کند. مردمی که به دلیل انحصاری‌بودن بازار ناگزیر به استفاده از خودروی داخلی هستند، مجبورند به قوانین یک‌طرفه دو غول خودروسازی کشور تن دهند زیرا بازار در انحصار این دو شرکت است. قراردادها عموما یک‌طرفه نوشته می‌شود و در زمان خلف وعده خودروساز، کسی پاسخ‌گوی مشکلات پیش‌آمده برای مشتریان نیست. یکی از مشتریان سایپا به «شرق» می‌گوید: من قبل از گران‌شدن دلار اقدام به پیش‌خرید خودرو از سایپا کردم. بخشی از پول را پرداخت کردم و مدت‌ها منتظر تحویل خودروی خود شدم. بعد از گرانی‌ها با من تماس گرفته شد که باید قیمت خودرو را به‌روز پرداخت کنید.

او ادامه می‌دهد: بماند که قیمت خودروی پیش‌خریدشده من، چند برابر شده بود، سایپا به من وعده داد دو ماه بعد از پرداخت قیمت روز خودرو، به تعهدش عمل می‌کند و ماشین من را تحویل می‌دهد. امروز ۱۵ روز هم از تمام خلف وعده‌ها گذشته اما سایپا به جای تحویل خودروی من که همه پولش را پرداخت کرده‌ام، اقدام به فروش فوری خودرو کرده است.

این مشتری می‌گوید: سایپا به بهانه کمبود موجودی خودروهای ما را تحویل نمی‌دهد. اگر این شرکت کمبود تولید دارد، چرا به جای انجام تعهداتش خودرو پیش‌فروش می‌کند.

خودرو ابزار دولت

پرسش کلیدی این است که چرا خودروسازان ایرانی به‌راحتی به وعده‌هایشان عمل نمی‌کنند و پاسخ‌گوی کسی نیستند؟ مرتضی مصطفوی در این‌باره به «شرق» می‌گوید: متأسفانه صنعت خودروی ما بیشتر از اینکه به‌عنوان یک صنعت دنبال منافع عامه باشد و به مردم فکر کند، بیشتر صنعتی است که ابزار دولت است.

او ادامه می‌دهد: دولت‌ها صنعت خودرو را مثل یک صندوق خوب می‌بینند و می‌خواهند از آن بهره‌برداری کنند. چون نگاه این است، متأسفانه همیشه حق با خودروساز بوده است.

مصطفوی می‌گوید: در بده بستان‌هایی که با خودروسازها از سوی وزارت صنعت و حتی سازمان حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده می‌بینید، شاهد هستید برخی افرادشان در شرکت‌های تابع خودروساز هستند بنابراین کمتر می‌توان توقع داشت که دولت یقه خودروساز را بگیرد. کافی است کمی به این صنعت انتقاد شود، می‌گویند امنیت ملی در خطر است و این همه کارگر هست و... متأسفانه یک قانون نانوشته‌ای وجود دارد که همیشه حق با خودروساز هست. همین نگاه را تعمیم بدهید به قراردادها و خیلی داستان‌های دیگر.

او اضافه می‌کند: خودروسازان با مردم قرارداد می‌بندند. نمی‌توانند خودرو را تحویل دهند. بعد اعلام می‌کنند قطعه نداریم. فرد به سازمان حمایت شکایت می‌کند، سازمان حمایت می‌گوید من یک نهاد وابسته به وزارت صنعت هستم، بنابراین افراد پاسخی دریافت نمی‌کنند. وزارت صنعت نماینده در هیئت مدیره خودروسازان دارد. مردم در ارتباط با خودروساز دستان‌شان به جایی بند نیست.

انتخاب مدیرعامل از سوی دولت به جای سهام‌داران

این کارشناس خودرو یادآور می‌شود: ریشه همه این مشکلات به این مسئله بر می‌گردد و آن این است که دولت مالکیت ایران‌خودرو و سایپا را مال خود می‌داند. در برکناری یکه‌زارع، ربیعی سخنگوی دولت گفت با وزیر صمت صحبت کردیم یکه‌زارع برکنار می‌شود و فرد جدید، امروز جایگزین می‌شود. سؤال این است مگر شما نمی‌گویید ایران‌خودرو و سایپا خصوصی هستند و سهام‌دار دارند؛ بنابراین سهام‌داران باید مدیرعامل تعیین کنند پس چرا شما دخالت می‌کنید.

او می‌گوید: متأسفانه در مواجهه بین خودروسازان و مردم، مشتری محکوم است. دستش جایی بند نیست. تمام نهادهایی که باید از مشتری حمایت کنند آن سوی خط و سمت خودروساز هستند. نگاه دولت به خودروسازی باید عوض شود.

باید دولت بپذیرد که مالکیت و مدیریت خودروسازی متعلق به او نیست. حالا شاید اسم این را خصوصی‌سازی بگذارید.مصطفوی عنوان می‌کند: اگر دولت از صنعت خودرو خارج شود، آن وقت است که دو بخش خصوصی یعنی مردم و خودروساز با هم مواجه می‌شوند. قرارداد مطمئن بسته می‌شود. اگر نیاز بود و خودروساز به تعهداتش عمل نکرد، مشتری به قوه قضائیه مراجعه می‌کند و حقش را مطالبه می‌کند.او تأکید می‌کند: البته خصوصی‌سازی شرط لازم است و شرط کافی نیست. علاوه بر خصوصی‌سازی باید واردات انجام شود. دولت باید سیاست‌های نظارتی و حمایتی را تغییر دهد. اعتقاد من این است که باید یک بسته سیاستی برای صنعت خودرو ارائه کنیم که این صنعت شکوفا شود. در این بسته از آزادشدن واردات تا شفاف‌سازی روابط بین خودروساز، قطعه‌ساز و... جا می‌گیرد.

فروش فوری با هدف تأمین نقدینگی

سعید مدنی، مدیرعامل سابق سایپا نیز در گفت‌وگو با «شرق» بسیاری از مشکلات را ناشی از دخالت دولت در صنعت خودرو می‌داند، اما تا حدوی به مشکلات خودروسازان هم اشاره می‌کند.

او می‌گوید: روند پیش‌فروش یک روند دائمی است. گاهی جلوی پیش‌فروش‌ها گرفته می‌شود و ورود نقدینگی به صنعت کاهش می‌یابد. بعد مجوز می‌دهند تا دوباره پیش‌فروش انجام شود. نمی‌شود گفت خودروساز باید به تمام تعهداتش عمل کند، بعد پیش‌فروش انجام شود، زیرا در این صورت صنعت دچار مشکل تأمین نقدینگی می‌شود.

مدنی بیان می‌کند: تعهدات باید به نحوی باشد که با یک فاصله زمانی اتفاق بیفتد، زیرا تعهداتی که خودروسازان دارند، فرضا به اندازه تولید امسال است و در صورت تعهد بیشتر، این تحویلی‌ها به سال بعد موکول می‌شود. اگر خوب برنامه‌ریزی شود، زمان تحویل خودروهای پیش‌فروش‌شده را بعد از پایان تعهدات قبلی‌شان باید تعیین کنند.

او به این پرسش که چرا دولت با وجود انباشت تعهدات خودروسازان مجوز فروش فوری به صنعت داده است، این‌گونه پاسخ می‌دهد: این مجوز برای تعداد محدودی است. پیش‌فروش برای این است که نقدینگی صنعت را تأمین کند و به این ترتیب خودروسازان خودروهای ناقصشان را تکمیل کنند و آن را تحویل دهند. برای خودروهای تعهدات قبلی چون با قیمت‌های قبلی بوده، سود مشارکت داده شده و بخشی از قبل تحویل داده شده است، از فروش آنها پول زیادی عاید خودروسازها نمی‌شود. برای تأمین نقدینگی می‌توانند فروش فوری کنند.

به گفته مدنی وقتی مسئله ارز پیش می‌آید، روی قیمت خودرو هم تأثیر می‌گذارد. برای همه کالاها این اتفاق می‌افتد، اما تمرکز روی خودرو بیشتر است. وقتی یک خودروساز در یک روز میزان قدرت خریدش به یک‌سوم تقلیل می‌یابد، چه کاری باید انجام دهد.

او ادامه می‌دهد: من خودم این موضوع را داشتم. وقتی که ارز سه‌برابر شد با مشکلات زیادی روبه‌رو شدیم. خودروساز یک نقدینگی دارد و می‌خواهد هزار قطعه سفارش بدهد که یک‌باره با افت ارزش پول، قدرت سفارش ۳۰۰ قطعه را دارد. معلوم است که روند تحویل خودرو متوقف می‌شود و سفارش‌ها عقب می‌افتد. هر پراید هزارو ۵۰۰ تا هزارو ۸۰۰ دلار ارزبری دارد. وقتی یک‌باره قیمت مابه‌التفاوت دلار می‌شود ۱۰ هزار تومان یعنی هر خودرویی فقط برای خرید خارجی‌اش این میزان افزایش قیمت خواهد داشت. مواد اولیه داخل هم این‌گونه است. عملا قدرت خرید و نقدینگی خودروساز، توان تأمین خطوطش را نمی‌دهد و تولید پایین می‌آید.

مدیرعامل سابق سایپا اضافه می‌کند: با تغییر نرخ دلار تعهد عقب می‌افتد. کنترل قیمت رخ می‌دهد. ورود نقدینگی با مشکل مواجه می‌شود. ببینید از آن موقع که دلار سه برابر شد، هر خودرو بین ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومان قیمت تمام‌شده‌اش فقط بابت دلار بالا رفت و حدود ۱۰ میلیون تومان هم برای سایر موارد حتی قطعات ساخت داخل با افزایش نرخ مواجه شد، اما چند ماه طول کشید که تأییدیه قیمت جدید را بگیرند؟ در این فاصله هم تعهدات قبلی وجود دارد.

اولین جلسه رسیدگی به اتهامات ۸ متهم اخلال در نظام ارزی و پولی کشور برگزار شد

آتاکان عامل توزیع ارزهای قاچاق رضا ضراب

عکس: علی شیرینند، میزان

شرق: یکی از عوامل رضا ضراب با نام استادکریمی معروف به آتاکان؛ هزارو ۳۰۰ میلیارد تومان ارز قاچاق کرده و در جریان انتقال پالت‌های دلار و یورو فعالیت داشته است. او که ساکن ترکیه است، از افراد خود در ایران مثل عبدالرضا کاظمیانی استفاده می‌کرد.آتاکان یکی از هشت متهم اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان است که روز گذشته نخستین جلسه دادگاه آن برگزار شد. این متهمان اغلب با یکدیگر نسبت فامیلی دارند و همگی از اهالی منطقه باکوی آذربایجان غربی هستند.استادکریمی، ولی حاجی‌پور، راژان حاجی‌پور، امیر موسایی، نوروز سکان‌دستگیری، داریوش شجاع‌فر، وحید فراهانی و مهدی اشرفی هشت متهم این پرونده هستند.به گفته نماینده دادستان، این افراد با حمایت حسین حاجی‌پور که در خارج بود، اقدام به قاچاق عمده ارز بین کشور ترکیه و استان آذربایجان می‌کردند که نتایج آن این می‌شود که ۲۵۰ هزار یورو از ترکیه وارد کشور شده است. بعد از آن محل رفت‌وآمد حسین حاجی‌پور شناسایی شد و پالت‌های خالی دلار کشف شد که نشان می‌داد مقدار بیشتری دلار وارد شده و بین متهمان توزیع شده است.حسین حاجی‌پور و عوامل او پالت‌های یورو و دلار را از ترکیه تحویل می‌گرفتند و وارد کشور می‌کردند و به صرافی‌ها و دلال‌های غیرمجاز می‌دادند و کاظمیانی در مقابل دلارهایی که می‌گرفته، افراد را به شخصی به نام ایوب استادکریمی معروف به آتاکان معرفی و شبکه حسین حاجی‌پور معادل ارز را از ایوب استادکریمی دریافت می‌کردند.به گزارش میزان، جلسه اول رسیدگی به اتهامات هشت متهم دایر بر اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده ارز به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به ریاست قاضی موحد برگزار شد.نماینده دادستان در این جلسه به ذکر کیفرخواست پرداخت و گفت: سابقا در پرونده درمورد متهمان عبدالرضا کاظمی و حسین حاجی‌پور کیفرخواست صادر و پرونده به دادگاه ارسال و حکم قطعی صادر شد.وی در ادامه اسامی و اتهامات متهمان را شرح داد و افزود: نفر اول، ایوب استادکریمی متهم است به مشارکت در اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به میزان هزارو ۳۰۰ میلیارد تومان.باقری ادامه داد: نفر دوم، ولی حاجی‌پور متهم است به مشارکت در اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به میزان ۲۸ میلیون یورو و همچنین نفر سوم راژان حاجی‌پور فرزند حسین متهم است به مشارکت در اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به میزان ۱۲۶ میلیون یورو.نماینده دادستان تأکید کرد: همچنین امیر موسایی فرزند طاهر متهم است به مشارکت در اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به میزان ۲۵ میلیون یورو و نفر پنجم نوروز سکان فرزند علی متهم است به مشارکت در اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به میزان ۲۵ میلیون یورو.وی ادامه داد: نفر ششم داریوش شجاع‌فر فرزند علی متهم است به مشارکت در اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به میزان ۲۱ میلیون یورو. همچنین نفر هفتم وحید فراهانی متهم به مشارکت در اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به میزان ۹ میلیون یورو است که متهم ششم و هفتم متواری هستند. نماینده دادستان گفت: مهدی اشرفی متهم است به مشارکت در اخلال در نظام ارزی و پولی کشور از طریق قاچاق عمده به‌صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان به میزان ۹۵ هزار دلار.در ادامه نماینده دادستان گفت: بررسی‌های انجام‌شده و گزارشات ارسالی از مراجع ذی‌ربط و اظهارات عبدالرضا کاظمیانی و دیگر متهمان و اسناد به‌دست‌آمده از فعالیت متهمان در فضای مجازی و تحقیقات صورت‌گرفته از این افراد، نشان‌دهنده این است که متهمان همگی از اهالی منطقه باکوی آذربایجان غربی بوده و نسبت فامیلی داشته‌اند.وی گفت: این افراد با حمایت حسین حاجی‌پور که در خارج بود، اقدام به قاچاق عمده ارز بین کشور ترکیه و استان آذربایجان می‌کردند که نتایج آن این می‌شود که ۲۵۰ هزار یورو از ترکیه وارد کشور شده است. بعد از آن محل رفت‌وآمد حسین حاجی‌پور شناسایی شد و پالت‌های خالی دلار کشف شد که نشان می‌داد مقدار بیشتری دلار وارد شده و بین متهمان توزیع شده است.نماینده دادستان افزود: متهمان، از جمله عبدالرضا کاظمیانی اعتراف کرده‌اند که حسین حاجی‌پور و عوامل او به کار قاچاق سازمان‌یافته ارز مشغول بوده‌اند و ارزها را به عبدالرضا کاظمیانی تحویل می‌دادند و سپس بین دلالان و صرافان غیرمجاز این ارزها توسط متهم کاظمیانی توزیع می‌شد.وی بیان کرد: متهم حسین حاجی‌پور و عوامل او پالت‌های یورو و دلار را از ترکیه تحویل و وارد کشور می‌کردند و به صرافی‌ها و دلال‌های غیرمجاز می‌دادند و کاظمیانی در مقابل دلارهایی که می‌گرفته، افراد را به شخصی به نام ایوب استادکریمی معروف به آتاکان معرفی و شبکه حسین حاجی‌پور معادل ارز را از ایوب استادکریمی دریافت می‌کردند.نماینده دادستان اظهار کرد: شبکه قاچاق حسین حاجی‌پور سرمایه خود را به صورت دلار و یورو در خارج از کشور حفظ می‌کرد و سود قابل‌توجهی برای خود به دست می‌آورد که باعث شد این روند از سوی این شبکه روزبه‌روز افزایش یابد و موجب رونق قاچاق ارز در سبزه‌میدان و بازارهای تهران شود.وی با اشاره به متهم راژان حاجی‌پور گفت: وی یکی از عوامل قاچاق ارز است که در دفتر تهران مستقر بوده و اقدام به جابه‌جایی دلار و یورو می‌کرده است و بعد از لورفتن سایر متهمان متواری می‌شود.نماینده دادستان ادامه داد: پس از شناسایی شبکه فساد حسین حاجی‌پور در ماکو، راژان حاجی‌پور از کشور متواری می‌شود و چندماهی در ترکیه اقامت داشته و سپس به صورت غیرقانونی وارد کشور می‌شود و پس از اینکه پرونده حسین حاجی‌پور مورد رسیدگی قرار می‌گیرد و حکم او صادر می‌شود، متهمان به خیال اینکه پرونده بسته شده است مجددا به محل فعالیت خود مراجعه می‌کنند و پلیس آگاهی آنها را شناسایی می‌کند.وی افزود: اعضای این شبکه با پرداخت رشوه قصد فرار داشتند که با هوشیاری پلیس آگاهی شناسایی و دستگیر می‌شوند. نماینده دادستان به متهم ایوب استادکریمی معروف به آتاکان اشاره کرد و گفت: وی اهل تبریز است، در سال‌های ۹۱ و ۹۲ توسط وزارت اطلاعات شناسایی و دستگیر و پرونده او در آذربایجان‌شرقی تشکیل می‌شود.وی اظهار کرد: متهم استادکریمی یکی از عوامل رضا ضراب بود که در جریان پالت‌های دلار و یورو فعالیت داشت. او از افراد خود در ایران مثل عبدالرضا کاظمیانی استفاده می‌کرد.

نماینده دادستان بیان کرد: این شبکه قاچاق بین‌المللی از فضای اقتصادی و تحریم‌ها استفاده و نفوذ کرده بودند و منابع ارزی را با تعرفه دولتی در اختیار خود می‌گرفتند و با ایجاد شرکت‌های کاغذی در خارج به‌عنوان شرکت‌های واردکننده کالاهای اساسی به ایران و همچنین ایجاد شرکت ساختگی در ایران اقدام به ثبت سفارش کالاهای اساسی برای واردات به کشور می‌کردند. به عبارتی هم فروشنده و هم خریدار کالاهای خارجی یک نفر بود و آنها از منابع ارزی کشور در این راه استفاده می‌کردند.وی افزود: یکی از عوامل این شبکه فساد ارزی ایوب استادکریمی معروف به آتاکان است که در ترکیه مستقر است و با استفاده از عوامل خود مثل عبدالرضا کاظمیانی اقدام به فروش ارزهای دولتی می‌کرد.نماینده دادستان با اشاره به متهم وحید فراهانی عنوان کرد: او از قاچاقچیان حرفه‌ای بازار ارز است و مراودات مالی سنگین با متهمان، از جمله عبدالرضا کاظمیانی داشته و در ارزهای مکشوفه ۲۳۰ هزار یورو و ۵۰ هزار دلار از متهم کاظمیانی متعلق به متهم فراهانی بوده است.وی گفت: متهم فراهانی مدعی شده است دلارها متعلق به وزارت اطلاعات بوده و با حمایت این نهاد ارزها را جابه‌جا می‌کرده است.

نماینده دادستان در ادامه گفت: متهم عبدالرضا کاظمیانی به نقل از وحید فراهانی مدعی شده وی به خانواده کاظمیانی گفته به علت نفوذی که در بین مدیران دارد، می‌تواند او را آزاد کند.

در این لحظه قاضی موحد ضمن تذکر گفت: ادعای متهم فراهانی دراین‌باره اثبات نشده و صحیح نبود.

قاضی پرسید: آیا وکیل او در دادگاه است؟

وکیل او خود را معرفی کرد.

قاضی موحد خطاب به نماینده دادستان گفت: ادامه بدهید.

وی ادامه داد: متهم، ولی حاجی‌پور، برادر حسین حاجی‌پور است که بر اساس اقاریر متهمان، ولی حاجی‌پور به صورت هفتگی دلار و یورو را برای متهم کاظمیانی می‌آورده است و پس از دستگیری شبکه عبدالرضا کاظمیانی میزان ارز قاچاق‌شده از سال ۹۶ تا ۲۸،۹۷ میلیون یورو تعیین و کیفرخواست صادر و حکم تعیین می‌شود.نماینده دادستان افزود: متهم، ولی حاجی‌پور در اظهارات خود منکر آشنایی با عبدالرضا کاظمیانی و حسین حاجی‌پور شده است. در تحقیقات از شبکه عبدالرضا کاظمیانی تعدادی از متهمان اظهار می‌دارند متهم، ولی حاجی‌پور در سال ۹۷ هفته‌ای ۱۰۰ الی ۱۵۰ دلار به متهم کاظمیانی می‌داده است.وی در ادامه درباره متهم نوروز سکان دستگیری فرزند علی گفت: ایشان از بستگان آقای حسین حاجی‌پور هستند که با آقای عبدالرضا کاظمیانی همکاری داشته‌اند و پس از کشف و انهدام قاچاق ارز مشخص شد این متهم از ابتدای سال ۹۶ تا سال ۹۷ در حدود ۲۵ میلیون یورو با کاظمیانی مبادله ارزی داشته است.

ادامه در صفحه ۵

گزارش روز

در پی تحریم‌های نفت و فراورده‌های نفتی

۸۰ درصد بازار هند، سوخت شد

● **شرق:** تحریم که شد، فراورده‌های نفتی هم از آن متأثر شدند. هرچند در این بین وضعیتمان بسیار بهتر از نفت است، اما برخی از بازارهای صادراتی فراورده‌های نفتی خود را از دست داده‌ایم. در این زمینه، سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فراورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی خبر داده که ۸۰ درصد بازار هند را در بخش فراورده‌های نفتی از دست داده‌ایم.

سیدحمید حسینی در ارتباط با مقاصد صادراتی فعالان این اتحادیه گفت: عمده مقاصد صادراتی ما کشورهای همسایه بوده که در این بین عراق، افغانستان، بخشی از پاکستان و همچنین امارات متحده عربی باواسطه، فعال‌ترین مقاصد را تشکیل می‌دهند.

او افزود: در ارتباط با چین و هند، به‌عنوان مشتری‌های سنتی ایران باید گفت به‌دلیل تغییرات قیمت نفت و شرایط ویژه‌ای که به‌دلیل تحریم‌ها برای ایران ایجاد شده است، هزینه‌های تولید برای این مقاصد افزایش پیدا کرده و می‌توان گفت به‌طور مثال در هند ۷۰ تا ۸۰ درصد جایگاه خود را از دست داده‌ایم و شرایط کنونی را در این بازارها به‌سختی حفظ کرده‌ایم؛ البته بخشی از فراورده‌های خود را نیز به کشورهای CIF صادر می‌کنیم و در ارتباط با امارات نیز این کشور بیشتر واسطه‌ای برای صادرات فراورده‌های ما به خاور دور است.

حسینی تأکید کرد: نکته‌ای که برای اتحادیه به‌عنوان فعالان بخش خصوصی اهمیت ویژه‌ای دارد، مقوله رگولاتوری است که به‌شدت آن را پیگیری می‌کنیم؛ اما متأسفانه اکنون این موضوع، نقش پررنگی در روند صادرات فراورده‌ها ندارد.

به گفته این مقام مسئول، یکی از موضوعاتی که در چهار ماه آینده به چالش جدی تبدیل خواهد شد، سولفور بالای مازوت است، چراکه طبق استانداردهای بین‌المللی سولفور مازوت باید به زیر ۳.۵ درصد برسد.حسینی با اشاره به ظرفیت محدود پالایشگاهی کشورهای همسایه ایران یادآور شد: عراق با وجود آنکه تولیدکننده نفت است، ظرفیت پالایشگاهی آن ۶۰۰ هزار بشکه است و بسیاری از کشورهای منطقه از جمله افغانستان، پالایشگاهی ندارند؛ ضمن اینکه پاکستان نیز دارای دو پالایشگاه است که ظرفیت چندانی ندارند. درعین‌حال در ارتباط با امارات متحده عربی و قطر نیز شرایط به همین شکل است.این مقام مسئول خاطرنشان کرد: کشورهای آفریقایی نیز ظرفیت پالایشگاهی یا ندارند یا این ظرفیت بسیار اندک است؛ این در حالی است که تمامی این کشورها نیازمند فراورده‌های نفتی از جمله قیر هستند و حتی باید گفت در منطقه به‌جز ایران، عربستان تنها تولیدکننده روغن پایه است.او با اشاره به اینکه شرکت ملی نفت ایران تنها در بخش بالادستی صنعت نفت، امکان ورود دارد، توضیح داد: بازگشت سرمایه در بخش بالادستی صنعت نفت با سهولت بیشتر و ریسک کمتری انجام می‌شود؛ به‌همین‌دلیل است که عمده سود به زنجیره‌های ابتدایی فراورده‌ها در بخش پالایشی و پتروشیمی می‌رسند و به‌طور مثال عمده سود به تولیدکنندگان متانول و اوره تعلق دارد و سایر بخش‌های پایین‌دستی سود اندکی دارند.این عضو هیئت‌مدیره اتحادیه صادرکنندگان فراورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی با بیان اینکه ایران تنها کشوری نیست که در پی ایجاد ارزش افزوده برای فراورده‌های نفتی خود است، اظهار کرد: کشورهای دیگر نیز می‌کوشند محصولاتی با ارزش افزوده بیشتر تولید کنند؛ بنابراین وضعیت رقابت برای ایران دشوار می‌شود؛ این در حالی است که از جمله این سختی‌ها می‌توان به پاک‌کردن هرگونه ردی از صادرات محصولات ایرانی اشاره کرد؛ به این معنا که چینی‌هایی که در آفریقا فعالیت می‌کنند به‌هیچ‌عنوان نمی‌خواهند اثری از شناسه‌های محصولات ایرانی روی آن وجود داشته باشد؛ هرچند ترجیح می‌دهند از ایران خرید کنند که این امر هزینه‌های صادرات را به‌شدت افزایش می‌دهد؛ چراکه ما باید محصولات را به امارات منتقل کرده و هرگونه نشانه و اسناد مربوط به آن را حذف کنیم.این فعال بخش خصوصی با تأکید بر اینکه چرا در زمانی که سه میلیون بشکه نفت در روز صادر می‌کردیم، به فکر راه‌اندازی عرضه نفت در بورس نبودیم، گفت: در آن دوره تمرینی اتفاق نیفتاده بود، پس طبیعی است که اکنون بخش خصوصی مهارت و آمادگی لازم برای فعالیت جدی در این حوزه را ندارد. نکته دیگری که محل بحث بسیاری از فعالان حوزه صادرات فراورده‌های نفتی است، چندقیمتی‌بودن بنزین صادراتی است، به‌نحوی‌که این فراورده در بورس با یک قیمت در بازارچه‌های مرزی با یک قیمت و توسط دلالان نیز با قیمتی دیگر صادر می‌شود که این موضوع، موجب سردرگمی متقاضیان است.

در ادامه این نشست فرزان گلچین، نایب‌رئیس اتحادیه صادرکنندگان نفت و پتروشیمی، هدف تجارت این بخش را تولید و صادرات کالایی دانست که ارزش افزوده بیشتری داشته باشد و اظهار کرد: در درازمدت فراورده‌ها دچار مشکلات متعددی می‌شوند؛ اما در این بین مهم‌ترین مشکل ما انتقال ارز حاصل از درآمدهای صادراتی است.